

**ЗМІЦНЕННЯ ЕКОНОМІКИ КРАЇНИ ЯК ОСНОВА ПРОГРАМИ
РОЗВИТКУ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА**

*Олійник Л.Ш., старший викладач кафедри економіки підприємств,
УМСФ, м. Дніпропетровськ, Україна*

Проблема пошуку сфери підприємницької діяльності і ринків збуту підприємствами малого та середнього бізнесу була і залишається для них сьогодні найактуальнішою. Події останніх років призвели до втрати найбільшого для вітчизняних підприємців, ринку збуту товарів, робіт і послуг. Чинники, які стримують подальший розвиток підприємництва, знищують їхню надію вийти на міжнародні ринки навіть у далекій перспективі. Ситуація, в якій опинились виробничі підприємства малого та середнього бізнесу, спонукає їх переорієнтувати свої виробництва на внутрішній ринок, попит на якому дедалі знижується. В цих умовах діяльність департаментів промисловості та економічного розвитку обласних держадміністрацій має бути максимально спрямована на сприяння розширенню сфер підприємницької діяльності та ринків збуту. Одним із перспективних напрямків функціонування виробничих підприємств малого та середнього бізнесу є залучення їх до співпраці із Державним концерном «Укроборонпром», який набирає потужності великими темпами. Державний концерн «Укроборонпром» об'єднує підприємства різних галузей оборонної промисловості, що працюють над проектуванням, виробництвом та реалізацією оборонної продукції і для внутрішніх потреб, і на зовнішньому ринку. Його створили 2010 року з метою підвищити ефективність державного управління оборонно-промисловим комплексом України і діяльності підприємств концерну. На його сайті перелічені 132 підприємства, що входять до його складу, хоча фактично деякі з них перебувають нині на тимчасово окупованих територіях Криму й частини Донбасу [1].

Незважаючи на це за останні 14 місяців на підприємствах концерну створено 5000 нових робочих місць, заробітна плата працівників в порівнянні з минулим періодом збільшилась на 15 %, продуктивність праці зросла більш ніж на 200%. На сьогодні виробничі можливості військово-промислового комплексу стали перевищувати можливості бюджету країни купити продукцію для міністерства оборони [4]. Це свідчить про реальні перспективи виходу концерну на міжнародні ринки. Підтвердженням цього може бути Меморандум, який підписала українська делегація і польська компанія «Lubawa S.A» в рамках участі у Міжнародній виставці MSPO-2015 у місті Кельце. У меморандумі йдеться про те, що на базі одного з підприємств Державного концерну «Укроборонпром» буде створено спільне підприємство з польською компанією «Lubawa S.A.» Польська компанія «Lubawa S.A.» спеціалізується на виробництві багатоцільового кумуляжу для Військових сил

країн НАТО, її продукція має попит у більш ніж 40 країнах світу [2]. У вересні за дні роботи виставки «Зброя та безпека 2015» ДК «Укроборонпром» уклав низку стратегічних документів з провідними міжнародними компаніями світу: американською «Textron Systems», польською «WB Electronics», підписав Меморандуми про співпрацю із транснаціональною компанією Flir Systems, канадською компанією Inkas, турецькою компанією Aselsan тощо [3].

Прямий інтерес підприємств малого та середнього бізнесу нашого регіону до вище викладеного полягає у тому, що концерн «Укроборонпром» пропонує розмістити свої замовлення на будь-якому виробництві, потужності і якості яких можуть забезпечити їх виконання.

Про серйозність намірів залучити якомога більше підприємців до співпраці свідчить той факт, що у Департаменті промисловості концерну виділено сектор, який займається питаннями налагодження зв'язків по всій країні із виробниками продукції, робіт, послуг для підприємств військово-промислового комплексу. «Укроборонпром» розробив унікальний Номенклатурний каталог продукції оборонного призначення, який допоможе об'єднати зусилля усіх підприємств українського оборонно-промислового комплексу та пришвидшити імпортозаміщення» [4]. У каталозі, розісланому усім облдержадміністраціям, наведена інформація про близько 6000 видів продукції, необхідної для «Укроборонпрому» на 2016 рік. На сьогодні вже підписано меморандуми із 8 областями України про те, що підприємства областей усіх форм власності залучаються до виготовлення комплектуючих виробів для Української оборонної промисловості. Найбільш активну позицію зайняли Київська, Рівненська, Волинська, Івано-Франківська і Чернівецька області, підприємці яких вже зараз випускають продукцію для концерну. Підключились також Львівська, Тернопільська, Миколаївська, Херсонська, Черкаська, Запорізька області. Є вже зразкові приклади: лише два підприємства Запорізької області будуть випускати для оборонної промисловості біля 300 видів виробів [4]. Результати впровадження електронних торгів «Укроборонпром» показали, що підприємці готові до чесної і відкритої конкуренції. Як повідомив генеральний директор концерну Роман Романов, лише у жовтні 2014 року при здійсненні всього 17 закупівель для Київського бронетанкового заводу протягом п'яти тижнів було отримано 2563 пропозиції від вітчизняних виробників. Конкуренція дала можливість знизити ціни на закупівлю на 49,5%. В цілому економія від впровадження відкритих торгів на кінець вересня 2015 року склала 236,2 млн. грн. Заощаджені кошти, за словами керівництва концерну, будуть інвестовані у нове обладнання і нові розробки.

Хотілося б сподіватись на те, що підприємства малого і середнього бізнесу Дніпропетровщини також долучатимуться до процесу зміцнення обороноздатності країни та зможуть не тільки вижити у складний для країни час, а й успішно розвивати свій бізнес та поповнювати скарбницю територіальних громад.

На жаль керівники концерну жодного разу не назвали серед учасників цього процесу Дніпропетровщину, потенційні можливості якої величезні. Підприємства малого та середнього бізнесу, які вносять вагомий внесок у соціально-економічний

розвиток регіону, гідні стати рушійною силою цього локомотиву. Вважаємо, що для підприємців регіону мають бути розроблені і реалізовані всі можливі заходи щодо їхнього залучення до співпраці з оборонно-промисловим комплексом країни. Для цього необхідно:

1. Виділити при департаменті промисловості облдержадміністрації сектор з питань залучення підприємців до співпраці з підприємствами оборонно-промислового комплексу аналогічний сектору, створеному при департаменті промисловості «Укроборонпрому».

2. Постійно проводити роз'яснення щодо необхідності укріплення обороноздатності країни, зміцнення її обороно-промислового комплексу.

3. Забезпечити відкритий доступ для всіх суб'єктів підприємницької діяльності регіону до інформації, викладеної у каталогі «Укроборонпрому» щодо видів продукції необхідної для оборонної промисловості.

4. Викласти і розтлумачити умови щодо участі у конкурсах на розміщення замовлень «Укроборонпрому».

5. Дослідити потенційні можливості малих і середніх підприємств - виробників продукції, робіт і послуг, необхідних для військово-оборонної промисловості країни.

6. Розробити заходи із допомоги підприємствам малого та середнього бізнесу, які приймають участь у конкурсах на розміщення замовлень для «Укроборонпрому», щодо зміцнення їхньої матеріально-технічної бази, підвищення кваліфікації працівників, впровадження нових технологій, залучення інвестицій тощо.

Всі ці та інші заходи по залученню підприємств малого і середнього бізнесу до зміцнення обороноздатності країни мають стати невід'ємною складовою стратегії розвитку регіону на майбутнє.

Можна погодитись із думкою генерального директора Державного концерну «Укроборонпром» Романом Романовим про те, що вклад підприємців будь-якого регіону в укріплення обороноздатності країни шляхом участі у виробництві продукції для Української оборонної промисловості в деякій мірі формує рейтинг губернаторів областей, свідчить про ефективність роботи департаментів промисловості. Хотілося б додати, що не менша відповідальність, на нашу думку, лягає і на обраних сьогодні голів міських, районних і селищних рад, які покликані забезпечити соціально-економічний розвиток територій і, в першу чергу, зробити все можливе для захисту мирного життя своїх громад.

Список літератури:

1. «Укроборонпром» відзвітував про майже 4 тисячі одиниць зброї і техніки для війська: Радіо Свобода [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.radiosvoboda.org/App_Themes/RFE_uk-UA/img/colorLogo.gif.

2. Украина и Польша создадут совместное оборонное предприятие. Цензор нет [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://censor.net.ua/news/350446/ukraina_i_polsha_sozdadut_sovmestnoe_oboronnoe_predpriyatie_ukrboronprom.

3. Попередній звіт за результатами проведення XII Міжнародної спеціалізованої виставки «Зброя і безпека 2015», Міжнародний виставковий центр., м. Київ [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ies-expo.com.ua/uk/zbroya-ta-bezpeka-2015.html>

4. Інтерв'ю генерального директора Дер.жавного концерну «Укроборонпром» на 5 телеканалі від 21 жовтня 2015 р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.5.ua/video/Roman-Romanov--interviu-96308.html>.